

Til Rådet for Norsk senter for menneskerettigheter
Fra Direktøren ved Norsk senter for menneskerettigheter

Sakstype: Diskusjonssak
Møtesaksnr.: 16/2015
Møtenr.: 3/2015
Møtedato: 02.12.15
Notatdato: 02.12.15
Arkivsaksnr.: 2015/9597
Saksbehandler: T.D. Kjelling, kontorsjef

SAKSTITTEL: Budsjett 2016 og langtidsbudsjett 2016-2020 for Norsk senter for menneskerettigheter

1. BUDSJETTPROSESS

Fakultetsstyret har behandlet hovedprioriteringer for budsjettet og strategiske prioriteringer for årsplan på fakultetsstyremøtet oktober og SMR har mottatt notat om budsjettprosessen og inntektsrammer for 2016 fra Det juridiske fakultet (JUS). Rammene revideres fortløpende gjennom prosessen. Se vedlegg.

Eksterne prosjekter har kontrakter som er avklart mht omfang, varighet og innretning, men se også nedenfor om varsel om endrede betingelser for finansieringsavtale med Utenriksdepartementet (UD). Samlet budsjettet for hele fakultetet ferdigstilles ultimo november og vedtas endelig på fakultetsstyremøtet medio desember. SMRs budsjett legges fram for rådet på møte 2/12.

Basisvirksomheten og eksterne prosjekter er i det alt vesentlige budsjettet ferdig og lagt inn i fakultets budsjettverktøy pr ultimo november. Evt ytterligere endringer av budsjettet legges inn i prognoseverktøyet.

2. OPPSUMMERING HOVEDTREKK BUDSJETT 2016-2020

Utover det som er beskrevet i avsnittene nedenfor så følger budsjett 2016 i det alt vesentlige de samme trender som årets budsjett. De viktigste endringer i langtidsbudsjettet inntreffer når NORDEM skiller ut 31.12.16 og når UiOs midlertidige bevilgning for kompensering for NI-utskillelsen tar slutt 31.12.16. I tillegg kommer at UD har varslet en reduksjon og endret ramme for finansieringsavtalen.

Nedenfor følger en kort redegjørelse for de viktigste momenter for budsjett 2016 og langtidsbudsjettet 2016-2020 (LTB).

3. BEVILGNINGER OG FINANSIERINGSGRUNNLAG

3.1. Eksternfinansiert virksomhet

Oversikt over de ulike typer prosjekter følger vedlagt. Alle eksternfinansierte prosjekter finansieres med bevilgning fra bidragsyter/oppdragsgiver utenfor UiO. I all hovedsak går alle eksternfinansierte prosjekter med overskudd – unntatt er forskningsrådsprosjekter som kan medføre mindre underskudd.

Bidragsprosjekter returnerer overskuddet til oppdragsgiver om ikke annet er avtalt, mens for oppdragsprosjekter så beholder SMR overskuddet. Eksternfinansierte prosjekter betaler dekningsbidrag (overhead) til SMR for å dekke kostnadene knyttet til aktiviteten. I noen tilfeller betaler SMR tilbake en egenandel til prosjektet for å balansere inntekts- og kostnadssiden korrekt ihht gjeldende regler og rutiner.

UD og SMR har i femten år hatt en flerårig rammeavtale som finansierer de internasjonale programmene, både stillinger og aktiviteter. Overheadinntekter fra avtalen bidrar også med betydelige midler til SMRs basisbudsjett. Avtalen ble i april i år forlenget ut 2016. Dette var i påvente av utarbeidelse av en ny treårig avtale for perioden 2017-2019. Avtalen finansieres av bistandsbudsjettet. Flyktningssituasjonen har som kjent gitt en helt ny budsjettssituasjon og det får nå konsekvenser for SMR. UD har signalisert at rammen for 2016 vil måtte bli lavere enn i år og de har indikert et kutt på 30% av avtalens ramme på ca 28 millioner. Videre har de signalisert at det for tiden er vanskelig å inngå nye flerårige avtaler og indikert årlige avtaler fremover. Og de har signalisert at avtalens omfang vil bli lavere enn tidligere - også etter 2016.

Informasjon fra UD om endrede betingelser ble mottatt av SMR i andre del av november og den endelige konkretisering av dette vil først være klart etter at statsbudsjettet er vedtatt og SMR har mottatt bevilgningsbrev fra UD. Vi antar at sistnevnte først vil være klart tidlig neste år. Vi har derfor valgt å ikke endre budsjettet nå, og heller gjøre endringer i prognoseverktøyet så snart bevilgningsbrev er mottatt. SMR vil argumentere overfor UD at 2016 må sees på som et overgangsår som senteret vil bruke til å tilpasse seg en ny situasjon.

3.2. Basisvirksomhet

Finansieringsgrunnlaget for basisvirksomheten kommer fra følgende kilder:

1. Bevilgning fra JUS: Det vedlagte bevilgningsbrev fra JUS til SMR informerer om bevilgningen fra JUS, og i vedleggene til notatet framkommer grunnlagsberegningene. Vedleggene oppdateres fortløpende av JUS fram til endelig budsjett vedtas.
2. Overskudd fra dekningsbidragsinntekter fra eksterntfinansierte prosjekter til basis: Alle prosjekter betaler dekningsbidrag til basis. Basis betaler evt egenandeler tilbake til prosjekter og fakultetet inndrar en viss andel pr prosjektstilling. Det overskudd som skapes på basis når dekningsbidrag og egenandeler sammenholdes utgjør et overskudd som beholdes av basis. I vedlagte budsjettrapport for basis vises nettobidrag fra prosjekt til basis. Inntektene til basis er redusert i perioden 2015 og framover som følge av NI- og NORDEM-utskillelsene samt som følge av prosjektavslutninger. Det er også budsjettert med en forsiktig økning av nye prosjekter i hele perioden – anslått til ca 3 mill pr år (tilsvarende ca 2,5 årsverk) dog uten at det er budsjettert med et reelt overskudd av overheadinntekter.
3. Bevilgning fra UiO: For perioden 2014-2016 har UiOs styre bevilget kr 1,5 mill. hvert år i ekstraordinær støtte til SMR for å kompensere senteret i omstillingsperioden når NI og NORDEM skal avsluttes ved UiO. 2016 er altså siste år med denne tildelingen.
4. Overskudd på basis fra inneværende år: Siste prognosen for 2015 tyder på at basis vil gå med et overskudd på ca 4,5 mill.

4. BASISVIRKSOMHETEN

4.1. Balanse

2014 gikk med et overskudd på ca 5 mill. Etter avslutning av andre tertial 2015 ble det anslått et overskudd på ca 5 mill. Det er budsjettert med et underskudd på ca 0,4 mill. isolert sett for 2016.

4.2. Fastlønn

Fakultetsstyret har vedtatt at de fast vitenskapelig ansatte i ordinære stillinger samt direktørstillingen fom 2014 er en del av fakultetets stillingsplan og finansieres over fakultetets basisbudsjett. Med dette er ingen ordinære fast vitenskapelige stillinger lenger finansiert direkte med overheadinntekter fra SMR, men av fakultetets basisbudsjett. Fakultetsstyret vedtok samtidig at fakultetet vil inndra overskudd av

dekningsbidragsinntekter fra SMR til å finansiere denne endringen, men slik at dette for SMR inntil videre balanserer i null. Informasjon om JUS budsjettfordelingsmodell:

<http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/virksomhetsstyring/fordeling/fordelingsmodeller-pa-enhetene/jus/>

UiOs styre har tildelt SMR to nye førsteamanuensisstillinger for å styrke den tverrfaglige kompetansen innenfor filosofi, politisk teori, demokrati og rettsfilosofi. Dette gjennomføres på følgende måte: «Fakultetet beholder de 2,5 millioner kronene, og legger dem inn i finansieringen av faste vitenskapelige stillinger. Til gjengjeld legges to nye stillinger inn i stillingsplanen. Disse er øremerket for SMR, og vil ikke være gjenstand for (mulig) omfordeling til andre institutter dersom stillingshaver slutter. Fakultetet har finansieringsansvaret for stillingene på lik linje med øvrige faste vitenskapelige stillinger. For fakultet vil dette medføre årlig "overskudd" eller "underskudd" avhengig av stillingskategori og lønnstrinn, uten at SMR behøver å hensynta dette i sin budsjettering. De to vitenskapelige årsverkene inngår i tillegg i beregningsgrunnlaget for andre tildelinger, dvs stimuleringsmidler og publikasjonspoeng. Det foretas ikke årlige avregninger i forhold til faktisk forbruk opp mot bevilgningen på 2,5 millioner kroner. Hensikten med denne måten å foreta tildelingen på er å behandle SMR på lik linje med alle de øvrige instituttene, og ikke ha spesialordninger utover fakultetets ordinære tildelingsmodell.»

Vedlagt følger en oppsummering om alle stillingstyper i fastlønnsbudsjettet.

4.3. Utskillelse av NI og konsekvenser for basis

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NI) ble skilt ut etter 30.06.15. Alle stillinger som ble opprettet for NI-formål (med unntak for en stilling som er vil kunne komme til gå bli definert som overtallig) er overført til den nye NI. Øvrige stillinger er fristilt og lagt inn i ordinær stillings- og bemanningsplan. Prosjektet ble gjort opp med et overskudd på ca 0,2 mill som er returnert til UD. Som følge av NI-utskillelsen får SMRs basisbudsjett reduserte dekningsbidragsinntekter og vil samtidig måtte redusere kostnadsnivået på basis. Dette vil det bli arbeidet videre med i 2016.

4.4. Utskillelse av NORDEM etter 31.12.15 og konsekvenser for basis.

UiO har bestemt at NORDEM skal skilles ut fra UiO 31.12.16. Når NORDEM skilles ut fra UiO får SMRs basisbudsjett reduserte overheadinntekter og vil samtidig måtte redusere kostnadsnivået. Det legges til grunn at alle stillinger som ble opprettet for NORDEM-formål og som i dag finansieres av NORDEM opphører ved UiO og overføres til en ny NORDEM-organisasjon. Dette vil det bli arbeidet videre med i 2016.

4.5. Øremerkede inntekter/kostnader

Ifbm årsavslutningen 2015 vil det være midler som tilhører prosjekter som avsluttes mot basisregnskapet samt øremerkede midler på basis som skal videreføres. Det reelle overskudd for årets regnskap og som videreføres til basisbudsjettet neste år vil først være avklart når årsregnskapet er lukket og alle øremerkede midler er gjort rede for. Dette ventes først avklart februar neste år.

4.6. Tiltakskoder på basis

De ulike aktiviteter er budsjettert på ulike tiltaksnumre. Vedlagt følger en kort beskrivelse av tiltakskodene på basisbudsjettet.

5. LANGTIDSBUDSJETTET 2016-2020

5.1. Eksternfinansiert virksomhet

Alle prosjekter er budsjettert ut fra den kunnskap vi har pr november 2015 om varighet, omfang etc. I tillegg er det budsjettert med en forsiktig økning av annen eksternfinansiert virksomhet tilsvarende 2,5 nye årsverk (ca 3 mill.), men med et meget lavt anslag av dekningsbidragsinntekter for å sikre et oversiktlig budsjett.

SMRs største prosjektvirksomhet utgjøres av en avtale med Utenriksdepartementet og nåværende avtale er forlenget ut 2016, men med sannsynlig endret innretning. Ny avtale for perioden 2017 og videre skal diskuteres med UD om kort tid.

NORDEM skilles ut 31.12.16, og UiOs midlertidige bevilgning for å kompensere for NI-utskillelsen tar slutt 31.12.16.

Økonomiseksjonen har laget en beregning for å vise mulige effekten av en evt reduksjon av UD-avtalen. Avtalen består av et hovedprosjekt (primært lønnskostnader) og 4 delprosjekter (primært drift, men også noe lønn). Effekten av reduksjonen vil avhenge av hvordan en reduksjon fordeles mellom hhv hoved- og delprosjekter. Hovedprosjekt har en høy andel lønnskostnader og bidrar godt til basisvirksomheten, og delprosjektene har lite lønnskostnader, mye driftskostnader og bidrar mindre til basisvirksomheten. Nettoeffekten fordeles mellom senter og fakultet fordi fakultetet trekker inn 56.000 kr pr vitenskapelige årsverk og 50.000 pr administrative årsverk.

For å konkretisere en eventuell reduksjon kan man dersom årsverk på prosjektene reduseres tilsvarende som inntekten tenke følgende scenarier og effekter:

		30 % Reduksjon	50% Reduksjon
1. Fordeling med forholdsmessig reduksjon etter andel i 2015	Effekt senter	-1,2 mill kr	-2,0 mill kr
	Effekt fakultet	-0,2 mill kr	-0,3 mill kr
2. Fordeling med 100% på rammeavtale og 0% på delprosjekter	Effekt senter	-2,1 mill kr	-3,6 mill kr
	Effekt fakultet	-0,2 mill kr	-0,3 mill kr
3. Fordeling med 0% på rammeavtale og 100% på delprosjekter	Effekt senter	-0,1 mill kr	-0,4 mill kr

Pt er det ingen kjente, nye prosjektbevilgninger.

5.2. Basisvirksomheten

Langtidsbudsjettet for perioden 2016-2020 er isolert sett budsjettert med et underskudd på ca 0,5 mill. dersom man ser bort fra antatt overskudd fra 2015 som etter prognosen pr andre tertial 2015 viste et overskudd på ca 5 mill. Akkumulert viser følgelig budsjettet overskudd på ca 4,5 mill. i 2016-2020.

SMR står i årene som kommer foran store organisatoriske og økonomiske utfordringer med utskillelsen av NI og NORDEM samt øvrige prosjektavslutninger. Det vil følgelig være avgjørende for SMR å ha økt fokus på økonomistyring framover og budsjettet for 2017 og senterets ledelse tar sikte på at dette arbeidet starter opp tidlig nyåret 2016 for å tilrettelegge for en god prosess ved senteret. De viktigste endringer er omtalt ovenfor.

Med den nylig vedtatte strategi 2015-2018 er senterets ambisjonsnivå å sikre ny og økt aktivitet med intern og ekstern finansiering for unngå at basisvirksomheten må reduseres. Samtidig må det forberedes for interne tilpasninger dersom en slik økning ikke får samme omfang eller at den nye strategien tilsier en annen organisering av senteret. SMR skal i løpet av 2016 gjennomgå basisbudsjettet med sikte på å forberede reduksjoner av lønns- og driftskostnader fom 2016 og videre. SMRs ledelse vil nå utarbeide en plan for dette

arbeidet og SMRs råd og medarbeidere vil bli involvert i dette arbeidet. Forhold som gjelder bemanning tar erfaringsmessig lang tid å styre i ønsket retning slik at dette arbeidet må startes i god tid slik at de nødvendige tilpasninger kan være gjennomført i løpet av 2016. Ekstrabevilgning fra UiO i perioden 2014-2016 tenkes brukt til dette.

LTB 2014-2018 vedtatt i 2013 av Fakultetsstyret innebar reduksjon av administrasjonen tilsvarende 1/2 administrativ stilling for 2015 og 1/2 stilling for 2016 samt noen mindre reduksjoner av ulike driftstiltak. Den første 1/2 stillingen er gjennomført. I LTB 2015-2019 ble reduksjonen av administrasjonen med ytterligere 1/2 stilling utsatt til 2016 pga forlengelse av NI. Bemanningsplan for fellesadm skal utarbeides første halvår 2016.

De generelle driftskostnadene på basis er i løpet av de siste 2-3 årene gjennomgått og på flere punkter er service- og kostnadsnivå redusert og tilpasset et mer normalt nivå for en grunnenhet ved UiO.

5.3. INNDRAGNING AV OVERSKUDD FRA INSTITUTTENE BASISVIRKSOMHET

JUS har som følge av endrede betingelser fra UiO vedtatt at overskudd av basisvirksomheten skal inndras fra og med 2016 slik at:

- Overskudd over 15% av basisbevilgningen ved avslutning av 2016 inndras.
- For 2017 12%.
- For 2018 9%.
- Fra 2019 og videre 5%.

Fordi SMR har fått en særskilt ekstratildeling fra UiO vil senteret kunne få overføre hhv 1,5 mill., 1 mill og 0,5 mill. utover grensene i årene 2016-2018. Instituttene kan få tilsette egenfinansierte post.doc.er.

7. RISIKO

Utover det som er skrevet om finansieringsavtalen med UD er det ingen kjent risiko for noen eksternfinansierte prosjekter. Den viktigste mulige risiko for SMR er knyttet til Langtidsbudsjettet 2015-2019 og senterets evne til å sikre nye eksternfinansierte prosjekter med sunn økonomi. Tilbakemelding fra JUS og UiO er at SMR generelt sett har en god prosjekt- og økonomistyring.

8. OPPSUMMERT

Direktøren vil med støtte fra administrasjonen og økonomiseksjonen foreta de siste endringer av budsjettet til det lukkes for endringer. I 2016 vil arbeidet med å søke ny eksternfinansiering være høyt prioritert. Det vil i tillegg settes av ressurser til å utrede hvilke tilpasninger som må gjøres for basisvirksomheten som følge av langtidsbudsjettets reduserte prosjektomfang.

9. VEDLEGG:

1. Kort beskrivelse av de enkelte tiltakskoder på basis.
2. Budsjettrapporter:
 - a. Prosjektvirksomhet sorter på prosjekttype.
 - b. Basisvirksomhet isolert pr år sortert på tiltak.
 - c. Stillingstyper i fastlønnsbudsjettet.

VEDLEGG 1:
KORT OM DE VIKTIGSTE BASISILTAKENE

Tiltak 000000, 100000, 000888: Inntekter fra JUS/UiO. Dekningsbidragsinntekter. Egenandeler. Inndragning av dekningsbidragsinntekter til fakultetet. Overføring fra sist år. Noen frikjøp.

100003 FU-pott: Mindre bevilgninger fra direktør til ansatte etter søknad. Støtte til publisering, internasjonalisering, og til vit.ass. for kvinnelige stipendiater i avslutningsfasen etc.

100006 Forskningsassistanse (vitenskapelige assistenter): Tilsetting av vit.ass.-stilling i 50% til hver av de fire TAGene.

100038 Forskningsgruppe: Forskergruppen "MR og utvikling" på fakultetet. Tildeles 60.000 fra JUS til faglige aktiviteter og personlige driftsmidler for forskergruppens leder.

Tiltak 100321, 322, 323, 324 tematiske arbeidsgrupper: Fire tematiske forskningsområder/arbeidsgrupper (TAG): Menneskerettigheter og konflikt; Menneskerettigheter og grunnlovsspørsmål; Menneskerettigheter og utvikling; Menneskerettigheter og mangfold. Hver TAG tildeles 30.000 til faglige aktiviteter. Hver TAG-leder tildeles 10.000 i personlige driftsmidler som kompensasjon for lederoppgaven.

120000: Primært prosjektavslutninger som gir over-/underskudd der det ikke er avtalt at UiO skal returnere midler. Også enkelte forskningsaktiviteter, for tiden Paradox-prosjektet ("fellesløftet" UiO/NFR).

150008: Felles tiltakspott for større årvisse seminarer og arrangementer: Torkel Opsahlforelesningen, Lucy Smith-dagen, menneskerettighetsforum, sidearrangement til UiOs menneskerettighetspris.

3xxxxx Personlige driftsmidler fast og midlertidig vitenskapelig ansatte: 15.000 pr fast og midlertidig vitenskapelig ansatte pr år til personlige driftskostnader. Avregnes ifht tilsetningsperiode. Litteratur, reiser, konferansedeltakelse, utstyr etc.

410000 Stipendiater og post.doc.er: Lønn og noen personlige driftsmidler for utdanningsstillinger (stipendiater og postdocer). Lønnskostnaden for alle fakultetsstipendiater og postdocer refunderes fra JUS. Noe overlapp med tiltak 411xxx. Inntekt=kostnad. Tiltak 41 og 89 (se nedenfor) beregnes samlet.

500000 Etter- og videreutdanning: Prosjektert mulig oppstart av ny EVU-aktivitet. Budsjettert både på kostnads- og inntektssiden.

612700 Mastergrad undervisning: Gjesteforelesninger i tillegg til ordinær undervisning. Sosiale tiltak for masterstudenter. Lønn assistenter for masterstudiet. Mottar 70.000 fra JUS til formålet.

640000 Mastergrad HUMR: Kostnader og inntektsøkning som følge av økt studentkvote.

662100 Den internasjonale sommerskole: Tildeling fra UiO til å dekke kostnader for sommerkurs i menneskerettigheter. Alle kostnader dekkes av undervisningsbanken ved JUS eller av UiO sentralt.

700013 Tidsskriftet Nordic Journal for Human Rights: Lønn redaksjonssekretær 40% stilling. Stillingsprosent skulle reduseres fom 2015 når avtale med ny utgiver var inngått og iverksatt. Har ikke latt seg gjennomføre i 2015 i følge redaktørene. Må avklares tidlig i 2016.

800000 annen faglig aktivitet: Udisponerte midler for faglig aktivitet som ikke er ført på eget tiltak. Så- midler for strategiutvikling etc. Ca 0,8 mill.

800004 Instituttbibliotek: Lønn bibliotekleder, litteraturkjøp og drift av biblioteket.

800015 Introductory Course in HR: Kostnad=inntekt. Kursdeltakere betaler kursavgift som dekker lønn og alle kostnader for kurset.

840000 Informasjonstiltak: Brosjyre etc.

890000 Uspesifisert faglig (lønn fast vitenskapelig ansatte): Lønn fast vitenskapelig ansatte og vikarer i faste stillinger. I utgangspunktet dekkes alle kostnader for alle faste stillinger av bevilgning fra JUS fra 2015. Kostnad=inntekt ihht fakultetets stillingsplan. Evt ekstra tilsetninger må betales av SMR dersom ikke annet er avtalt. Nye stillinger: 2x nye f.am. i HUMSAM (bevilget av UiO); en post.doc. søkes forlenget (bevilget av JUS).

890003 Til disp for direktør: Personlige driftsmidler for direktøren.

890010 Reisemidler direktør: Tjenestereiser for direktør eller andre som reiser på delegasjon fra direktør for å representere SMR.

900000 Generell drift, Tiltak 901000 IT-tiltak, 990030 Databrille: Alle generelle driftskostnader inkl IT-utstyr og databrille og bibliotek. Redusert på noen arter fra 2014, men

904000 Internhusleie: Internhusleie for UiO. Inntekt=kostnad.